

Posudek od vedoucího práce

ZEMANOVÁ, Pavla. *Nářečím psané fejetony v novinách Hutník: lexikální rozbor*.
Bakalářská práce. Olomouc 2017.

Bakalářská práce Pavly Zemanové vyrůstá z osobního zájmu autorky o tematiku psaní v dialektu a těží z autorčiny velmi důvěrné, praktické a každodenně uplatňované znalosti jazykového útvaru, zvaného *po naszymu*. Do komplikované problematiky jazykové situace na Těšínsku se autorka ponořila s velkou pílí a zároveň se zodpovědností, která prosvítá zejm. v těch částech bakalářské práce, v nichž P. Zemanová relativizuje některé dílčí závěry, ke kterým dospěla. Především zdůrazňuje fakt, že přesné hranice mezi jazyky a dialekty lze vést jen velmi těžko (viz např. s. 16 a 24), stejně jako je u evidentně přejatých slov problematické stanovit, odkud přesně a kdy do cílového jazyka přišly. K lexikální analýze bezmála padesáti fejetonů z třineckého periodika *Hutník*, jejichž autorkou je Ewa Szczerbová, tedy autorka práce přistupuje opatrně – a pokouší-li se o kategorizaci jednotlivých lexémů z hlediska jejich přítomnosti ve spisovné češtině a polštině, naráží na problémy, kterých si je většinou vědoma.

Základní výzkumný cíl práce, totiž snést takové argumenty, na základě kterých by bylo možno vyslovit tezi o větší blízkosti jazyka zkoumaných fejetonů buď polštině, nebo češtině, je obtížně splnitelný, protože tu jde, řečeno danešovsky, víc o problematiku „prožívání“ jazyka než o cokoli jiného. Se závěry práce, totiž s opatrně formulovanou tezí, že v lexiku fejetonů Ewy Szczerbové dominují výrazy polského původu a dále výrazy čistě dialektové (s. 48), nemající přesnou obdobu ve spisovné češtině ani polštině, nemohu než souhlasit, protože fejetonům jednoduše (bez podpory v nějakém slovníčku) moc nerozumím. Bylo jistě i intencí autorky fejetonů „nasytit“ své texty co nejvíce právě tím specifickým, třineckým, tím, co je *po naszymu*. Obdobné jevy vidíme ostatně i např. v hanácké literární produkci od Ondřeje Přikryla až po Petra Lindušku.

Oceňuji také, že si je Pavla Zemanová vědoma omezenosti materiálu, který analyzuje, a že už přímo v textu své práce navrhuje, jakým směrem by bylo možno poznatky o estetickém či přímo literárním využití jazykového útvaru *po naszymu* zpřesnit a rozšířit (s. 49).

Zde jsou náměty k diskuzi při obhajobě:

1. Na s. 14 diplomantka konstatuje, že se pracovníci Třineckých železáren v užívání dialektu (kombinovaného samozřejmě se slangem) navzájem podporují. Má diplomantka – studující produkci textů psaných dialektem – také nějakou konkrétnější

představu o recepci těchto textů? Reagují čtenáři na fejetony Ewy Szczerbové? Přispívá produkce této autorky třeba i k obohacování kódu *po naszymu*, k ožívování některých výrazů apod.?

2. Již na první pohled je zřejmé, že grafická stránka zkoumaných fejetonů připomíná spíš polský pravopis než český. Je ve způsobu, kterým Ewa Szczerbová zapisuje své fejetony, něco skutečně specifického (s odkazem na s. 22)?

3. Kdo a kde napsal, že je nářečí na Těšínsku „zastaralé“ (s. 25)? Proč by tomu tak vůbec mělo být? Souhlasí diplomantka s touto tezí?

4. Z jakého zdroje čerpá diplomantka tezi, že substantivum *plášť* (resp. *plaszcz*) je germanismus (s. 15)?

V diplomové práci Pavly Zemanové se vyskytují občasné pravopisné chyby a dále stylistická a někdy i gramatická nedopatření (např. na s. 17: *Nářečím... se věnovalo*; s. 49: *týkající se ... průběhem a popisem denního života*).

Práci Pavly Zemanové doporučuji k obhajobě a s přihlédnutím k výše zmíněné osobní invenci diplomantky při zpracování diplomového tématu práci v této části obhajoby hodnotím stupněm C.

V Olomouci dne 8. ledna 2018

PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.